

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA JAVNO PREMOŽENJE
IN FINANČNI SISTEM

Sektor za finančni sistem

Župančičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 66 92
F: 01 369 66 99
E: gp.mf@gov.si
www.mf.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

gp.ukom@gov.si

Številka: 092-47/2014/2
Datum: 14. februar 2014

Zadeva: Predlog 5389-28 glede sanacije bank

Spoštovani,

prejeli smo vaš dopis št. 092-28/2014/1 z dne 31. januarja 2014 glede predloga številka 5389-28 glede sanacije bank. Vladi se predlaga, da bi bilo pošteno, da bi davkoplačevalci postali solastniki bank, saj se banke sanirajo z davkoplačevalskim denarjem. V nadaljevanju vam posredujemo mnenje iz pristojnosti Ministrstva za finance.

* * *

1. OCENA STANJA

Republika Slovenija je nedavno, na podlagi odločb Banke Slovenije, zagotovila ustrezno povečanje kapitala petih bank, in sicer: (i) pri NLB dokapitalizacijo v višini 1.551 mio EUR; (ii) pri NKBM dokapitalizacijo v višini 870 mio EUR; (iii) pri Abanki Vipava dokapitalizacijo v višini 348 milijonov evrov; (iv) pri Probanki dokapitalizacijo v višini 176 milijonov evrov; (v) pri Factor banki dokapitalizacijo v višini 269 milijonov evrov.

NLB, NKBM in Abanka Vipava že pred izvedbo nedavnih stresnih testov niso izpolnjevale kapitalskih zahtev Banke Slovenije in na trgu niso uspele zagotoviti zasebnih vlagateljev. Posledično so navedene tri banke podale pobudo za izvedbo ukrepov na podlagi Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (v nadaljnjem besedilu: ZUKSB), za katere je naknadno Vlada Republike Slovenije odločila, da so primerne za izvedbo ukrepov. Banka je primerna za izvedbo ukrepov, če (i) ne zagotavlja ali v naslednjih 12 mesecih verjetno ne bo sposobna zagotavljati kapitalске ustreznosti in (ii) če je ogrožena finančna stabilnost.

Pri Factor banki in Probanki je Republika Slovenija prispevala kapital, ki je bil potreben za nadzorovano prenehanje poslovanja bank. Banka Slovenije je namreč v začetku septembra 2013 pri navedenih dveh bankah odredila ukrep prisilne likvidacije, ker banki dolgoročno nista sposobni preživeti na trgu. Nadzorovano prenehanje sicer pomeni, da bosta banki do nadaljnjega poslovali nemoteno, novih poslov pa ne bosta smeli več sklepati.

Vse nedavne dokapitalizacije predstavljajo pomemben korak krepitve stabilnosti bančnega sistema in so pomembnem predpogoj za ponovni zagon gospodarske rasti. Gospodarska kriza, ki je najprej prizadela predvsem gospodarski sektor, se je v letih 2011 in 2012 namreč razširila tudi v bančni sektor, Republika Slovenija pa se je tako znašla v situaciji, ko je morala izvesti ustrezne ukrepe sanacije bančnega sektorja.

2. ANALIZA PREDLOGA

Predlog, da bi davkoplačevalci postali solastniki bank, po našem mnenju ni sprejemljiv.

Prvič, pravna podlaga za nedavne dokapitalizacije bank sta bila ZUKSB in Zakon o javnih financah (v nadaljnjem besedilu: ZJF). ZUKSB določa, da se morajo ukrepi za krepitev stabilnosti bank izvajati na način, s katerim se bo zagotovila gospodarna uporaba javnih sredstev in povrnitev proračunskih sredstev, pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja, zagotovitev pogojev za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah in ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb, ki se vodijo kot slabitve v bilancah bank, deležnih ukrepov po tem zakonu.

ZJF določa, da se sredstva za pridobitev kapitalskih naložb v bankah pridobijo iz naslova zadolževanja v skladu z obsegom zadolževanja države, določenem v letnem zakonu, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije, in ZJF ter iz prostih denarnih sredstev državnega proračuna. Tudi na podlagi ZJF je treba spoštovati načelo učinkovitosti in gospodarnosti.

Državni proračun je pomemben instrument, ki ga ima vlada na voljo pri izvajanju večletne makroekonomske politike, katere cilj je zagotavljanje stabilnih javnih financ in pospeševanje gospodarskega ter družbenega razvoja. Temeljne naloge pri upravljanju proračuna so uresničitev proračuna v okvirih in za namene, kot je bil sprejet, njegovo pravočasno in fleksibilno prilagajanje spremenjenim fiskalnim okoliščinam in uresničevanje v proračunu zastavljenih družbenih in gospodarskih ciljev.

Res je, da sredstva v državni proračun prispevajo davkoplačevalci, vendar se ta sredstva koristijo za izpolnjevanje potreb države in njenih prebivalcev. Sredstva pridobljena s privatizacijo bank, bodo naredila proračun stabilnejši in mu omogočila izpolnjevanje zastavljenih ciljev. Glede na način delovanja države in namen proračuna ter izpolnjevanje načel učinkovitosti in gospodarnosti menimo, da predlog ni sprejemljiv.

Drugič, v okviru dosedanjega postopka sanacije slovenskega bančnega sistema je Republika Slovenija sprejela določene zaveze, kar je bil eden od pogojev, da je Evropska komisija sploh odobrila državno pomoč bankam. Tako se je država med drugim zavezala, da bo v celoti implementirala program prestrukturiranja bank deležnih državnih pomoči in izvedla privatizacijo teh bank. Predlagana ureditev bi ogrozila izpolnjevanje danih zavez, kar bi lahko pripeljalo do sankcij zoper Republiko Slovenijo. Tudi iz tega vidika predlog ni sprejemljiv.

Tretjič, v letu 2012 je bil sprejet Zakon o Slovenskem državnem holdingu (v nadaljnjem besedilu: ZSDH), katerega osnova je prenos naložb Republike Slovenije na Slovenski državni holding (SDH). Do vzpostavitve SDH, ki se izvede s preoblikovanjem Slovenske odškodninske družbe (SOD), z večjim delom državnih naložb še vedno upravlja SOD.

Namen takšne strukture upravljanja je ločiti funkcijo države kot lastnice kapitalskih naložb od ostalih funkcij države in tako preprečiti nasprotja interesov, izkrivljanje konkurence in neenakopravno obravnavo gospodarskih družb. Zelo pomembno je tudi koncentrirano upravljanje naložb, in sicer s ciljem doseganja stabilnega lastništva, optimizacije stroškov upravljanja ter dolgoročnega maksimiranja donosnosti in vrednosti teh naložb za doseganje gospodarskih in razvojnih ciljev ter ciljev javnega interesa.

Za doseganje učinkovitega upravljanja naložb, ZSDH zasleduje cilj jasne razdelitve pristojnosti in odgovornosti ter omejitev korupcijskih tveganj. Vzdržno povečevanje vrednosti naložb, zagotavljanje čim višjih donosov za lastnike in zagotavljanje morebitnih drugih ciljev se bo

zagotovilo s Strategijo upravljanja naložb ter sledenjem slovenskim in mednarodnim smernicam dobre prakse upravljanja naložb v državni lasti in korporativnega upravljanja na splošno. Med državne naložbe, s katerimi upravlja SOD, spadajo tudi deleži v bankah, ki se bodo z izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti še povečali. Na Ministrstvu za Finance menimo, da je takšen način upravljanja naložb učinkovitejši od predlaganega, zato predlog ni sprejemljiv.

Četrtrič, poslovanje bank ima velik vpliv na finančno stabilnost, ki je stanje, v katerem komponente finančnega sistema – finančni trgi, finančne institucije in infrastruktura – delujejo brez sistemskih motenj in v katerem vsaka komponenta finančnega sistema zagotavlja največjo možno mero prožnega odzivanja na morebitne šoke. Cilj finančne stabilnosti zasleduje tudi Zakon o bančništvu, ki določa, da Banka Slovenije presoja primernost bodočega kvalificiranega imetnika na podlagi naslednjih meril: (i) ugleda bodočega kvalificiranega imetnika, (ii) ugleda in izkušenj oseb, ki bodo imele možnost upravljati banko ali drugače vplivati na poslovanje banke, če bodoči kvalificirani imetnik pridobi kvalificirani delež, ki je predmet zahteve, (iii) finančne trdnosti bodočega kvalificiranega imetnika, zlasti v zvezi z vrstami poslov, ki jih opravlja ali načrtuje banka in (iv) verjetnih posledic na upravljanje s tveganji. Predlog bi omenjena merila ogrozil, zato ni sprejemljiv.

Lepo pozdravljeni,

Pripravil:
Primož Šešek
svetovalec

Urška Cvelbar
vodja sektorja

Način pošiljanja: elektronsko

Dz.

